

תת־המקלע הוא כלי־נשק שנועד לתכלית מיוחדת. אין כל מקום לראותו כמשהו אחר. אולם בתחומי הטווחים אשר בהם הוא יעיל באמת, הרי זה נשק קטלני איום.

תת-מקלעים

ד"ר י. בר

ערכו הטקטי של תת־המקלע

המקלע. לעומת זה, משמש תת־המקלע ביד המת־גונן כלי־אש, אשר בכוחו יוכל לבצע הסתערויות בזק מתוך כל מיני מחסות שונים. אם נוסיף את האפשרות לשלוח אש בנסיעה מתוך כלי־רכב ממורעים ואל כלי־רכב ממונעים בשעת נסיעתם, נבין מפני מה צוידו פלוגות־המשטרה כמעט בכל העולם בתת־המקלע.

ב. קרב לילה ותגרות בשטח שאינו ניתן לתצפית. במלחמת תנועה או במלחמה קולוניאלית צפה ועלתה תמיד בעיה קשה, איך יוכל הצבא להביא לידי שימוש מוצלח את כוח־האש העיקרי שלו — את האבטומטים. הכבדים והקלים — בשטח בו מוגבל שדה־אש, ותנאי התצפית שלו הם גרועים, שאפשר להתקל בו באויב פתאום ובאופן מפתיע — ולשם כך נדרשה אש־מגן מהירה. דברים אלה אמורים בראש וראשונה בנוגע למלחמה באי־זורי הרים, שיחים ומטעים, ועוד יותר בפעולות לילה. שאז אין לעתים כל אפשרות של מתן אש מכוונת. אף בטווחים קרובים, מפני קשיי־הקליעה אל המטרה. במסיבות כאלה יש ערך מכריע לתת־המקלע, המסוגל למלוא העצמה של אש אבטומטית בטווחים קצרים ביותר.

ג. פעולות של פלוגות־הלם, פשיטות של חיילות מיוחדים (צנחנים, קלעים אופנוע, בטליוני־סער וקומנדו, חפרי־קרב).

בכל פעולה מיוחדת במלחמה, בין שיש כאן סיור־

הדחיפה לשימוש בתת־המקלע ניתנה, באורח מופלא, על ידי חיל־האוויר. בשנה הראשונה למלחמת העולם הקודמת היו מטוסי־הקרב מזויינים באופן פרימיטיבי ברובי־קרבנים או באקדחי־צבא אבטורמטיים רגילים, והיה הכרח לזיינם זיון חזק יותר. לשם כך האריכו את קנהו של אקדח־הפרבלום הרגיל, שינו את מצב מחסניתו ואת בית קיבולה וציידו אותו בקת־של־כתף המתחברת אליו — וכך נוצר תת־המקלע בעיקרו הגלמי ביותר. כשנגשו הגרמנים לזיינ את מטוסי־הקרב שלהם בכלי־יריה, הקצו לכך את האקדחים ששימשו בארטילריה־של־השדה להתגוננות אישית בפני התנפלויות־פתע מצד חיל־הרגלים של האויב; אולם לחשיבותו האמתית הגיע תת־המקלע רק במערכת־החפירות של שנת 18-1917. אפשרויות־השימוש הטקטיות של תת־המקלע הן מרובות־גוונים לאין שיעור. מלחמות־האזרחים של השנים האחרונות, המלחמות בספרד, פינלנד, סין וכמובן מערכות המלחמה נותנים בניהולן זה חומר נסיוני עצום, שאפשר לצרפו זה לזה פרשיות־פרשיות, כמובא בזה:

א. קרב של רחובות וישובים. המת־קף, החודר לרחובות התפוסים על־ידי האויב ועליו לבער את האויב מן הבתים, בית אחר בית, יש בידו נשק המכוון בן־רגע למטרה והשולח אש אפקטיבית ביותר, כנגד מטרות המופיעות ונעלמות פתאום, כגון קלע־יגג. המקלע אינו עשוי בשום פנים להגיע לידי פעולה מהירה מדויקת ורב־תוצאות כזו של תת־

תת-מקלע "תומפסון"

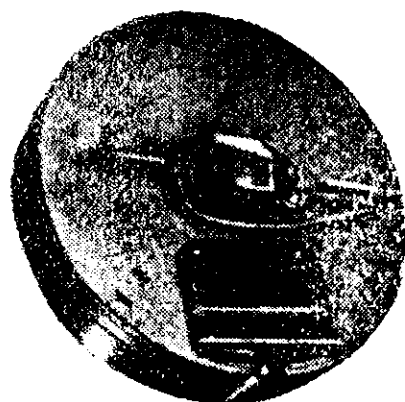
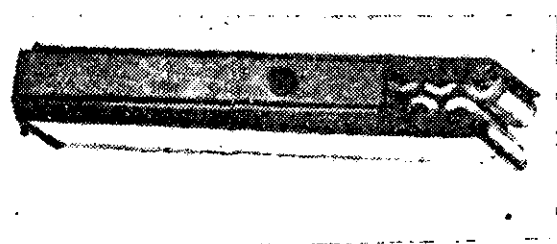
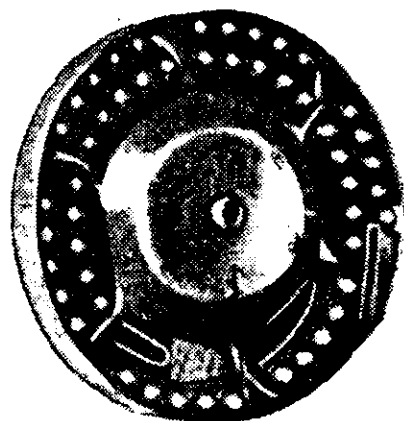
אלים על מנת להביא שבויים וידיעות, ובין שהמדובר הוא בפלישה אסטרטגית של חלוץ ממונע, המקדים בעשרות קילומטרים את צבאותיו שלו, — קיימת תמיד אותה דרישה לציוד האנשים המשתתפים בפעולה: מכסימום של כוח-אש — במינימום של נטל כלים ותחמושת. ותת-המקלע ממלא את הדרישה הזאת.

שני מומנטים סייעו להצלחת סוגי הצבא החדש במלחמת-התנועה המודרנית: הופעתם הבלתי-צפויה במקום הקרב, שנתאפשרה הודות לאמצעי תובלה מהירים, והשפעתה של שפעת האש הגורמת לדיכוי רוח האויב.

ד. נשק קרב-המגע לחיל הרגלים המודרני בהתקפה ובהתגוננות. אולם תהא זו טעות גדולה, אם נסיק כי תת-המקלע הוא נשק מיוחד לסוגי-צבא מיוחדים ולשם מסיבות-קרב מיוחדות ותפקידים בלתי-רגילים. ההתקפה המודרנית של חיל-הרגלים, וכן גם התגוננותו, מתגשמת על-ידי סוגי-אש המשולבים זה בזה והמשלימים זה את זה, של כלי-הנשק השונים אשר לחיל-הרגלי. כל פרק במלחמה הגדולה המודרנית, כל טווח, יש לו כלי האש התלולה — מזה, וכלי האש האבטומטית — מזה. בתחום של 800—1200 מטרים פועלות בהצלחה מיוחדת מכוונת-היריה הכבדות והמרגמות (3"); החל מ-600 מ' מתחיל תחום פעולתם של המקלעים והמרגמות הקלות (2"); וכשם שרימוני היד משמשים לחייל הרגלי כנשק "בעל אש תלולה" בתחום עד 50 המטרים האחרונים המכריעים, המפרידים בינו ובין האויב, כן משמש לו תת-המקלע, בטרם ישתער לפריצה, כדי לזעזע את האויב במהלומת-אש חזקה ואחרונה; ואלו בהגנה הרי זה לפעמים אמצעי-העזר היחיד להצלת המצב בשעת-משבר, כשהאויב התקרב. אמנם במקרים רבים לא יוכל תת-המקלע למלא את מקום הרובה ואשו הבודדת המכוונת, אבל הוא יוכל לשמש כהשלמה לו, ביחוד במלחמה בהרים, באיזורים פרימיטיביים ומחוסרי-דרכים, במקום שחסרים לעתים קרובות כלי נשק

כבדים, וחשיבות מיוחדת נודעת לאשו בטווחים קרובים ובטווחי-מגע.

אף אחד מטיפוסי הזין שקדמו לתת-המקלע לא איחד בתוכו כושר פעולה בקרב ופשטות של המכנה הטכני במידה שמצאנו באותו כלי נשק, אשר ברא-שונה השתמשו בו הגנגסטרים האמריקאים ויריביהם ה-"G men" מן המשטרה, ואשר הוכנס עד מהרה לצבא ארצות הברית של אמריקה: זה ה-"טומיגן". המנגנון פועל בעזרת תרמילי הכדורים, הנהדפים בהשפעת הגזים לאחור, דוחפים את הברית חזרה ודוחסים על ידי כך את הקפיץ-המחזורי, והוא מריץ שנית את הברית ואת הכדור החדש; מתקן מיוחד מאט את תנועת הברית, באופן שהמכסה נפתח והכדור החדש מוכנס רק אחרי שהקלע עזב את הקנה. מתקן טכני זה מונע כמעט לחלוטין כל מעצורים, עושה את השימוש בנשק, את ביקויו ואת תיקונו בשעת הצורך, פשוטים ביותר, כשם שגם ייצורו החרשתי הוא בלתי מורכב. אולם יתרונות הנשק הזה מבחינה טקטית עולים, אפילו, על סגולותיו הטכניות. בהיות משקלו 5 קילוגרם, ואורכו עם בולם הקפיצה 85 ס"מ, הרי הוא קל, איפוא, מנשק חיל-הרגלים נורמלי: הוא

מחסניות תת-מקלע, "תומפסון"

למעלה: מחסנית מלבנית; מכילה 20 כדור.
מימין: מכסה המחסנית-העגולה.
משמאל: מחסנית עגולה (צלחת); מכילה 50 כדור.